Ünnepi gyűlések Szegeden

November 2-án, csütörtökön: a szegedi kenderfonógyárban fél 3 órakor, előadó: *Győri* Imre, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára; a Szegedi Ruhagyárban fél 3 órakor, előadó: *Horváth* Gyula könnyűipari miniszterhelyettes.

November 3-án, pénteken: a szegedi cipőgyárban délután fél 3 órakor, előadó: *Balog* István, az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottságának tagja, a városi pártbizottság osztályvezetője.

November 4-én, szombaton: a Magyar Kábelművek szegedi gyárában fél 3 órakor, előadó: *Kovács* István kohó- és gépipari miniszterhelyettes; a Szegedi Ecsetés Seprűgyárban délután 3 órakor, előadó: *Bondor* József építési és városrendezési miniszterhelyettes; a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat újszegedi gyárában délután fél 3 órakor, előadó: *Gács* László, az Országos Takarékpénztár elnöke; a szegedi textilművekben délután fél 3 órakor, előadó: *Tóth* Pál, a Népszabadság Csongrád megyei tudósítója; a megyei tanácsháza nagytermében (a megyei és a szegedi megyei jogú városi tanács dolgozói részére) délután 4 órakor, előadó: *dr. Komócsin* Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára.

Külkereskedelmi szerződések, államközi tárgyalások a baráti országokkal

Ezekben a hetekben több országban tartózkodik magyar kormányküldöttség, hogy előkészítse a jövő évre vonatkozó államközi szerződések megkötését. Néhány országgal már le is zárultak az ilyen irányú tárgyalások. Külkereskedelmünk legfőbb partnereivel, a szocialista országokkal kötött, vagy kötendő megállapodásokról *Tordai* Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes a Magyar Távirati Iroda munkatársának adott nyilatkozatában a következőket mondta:

— Mint ismeretes, *a szocialista országokkal bonyolódik külkereskedelmi forgalmunk kétharmad része.* Nagy arányai miatt is alapvetőek, az új gazdasági mechanizmus bevezetésének időszakában pedig különösen jelentősek, a baráti országokkal kötendő megállapodások.

— Az 1968-ra szóló államközi kereskedelmi és fizetési megállapodást a Mongol Népköztársasággal és a Vietnami Demokratikus Köztársasággal már megkötöttük. A Szovjetunióval, Bulgáriával és a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal szakértői vonalon kezdődtek meg tárgyalásaink. Lengyel partnereinkkel miniszterhelyettesi eszmecsere alapján a jövő hónap elején indulnak a szakértői tárgyalások. A Román Népköztársasággal, az NDK-val és a Csehszlovák Szocialista Köztársasággal a külkereskedelmi miniszterhelyettesek ugyancsak megállapodtak az árucsereforgalom jövő évi fő irányaiban és most itt is a szakdelegációk folytatják a munkát. Valamivel később kerül sor a jugoszláv, valamint az albán és a kínai államközi tárgyalások megkezdésére.

— *Az új gazdaságirányítási módszerek bevezetésének első időszakára — a következő három évre — kidolgoztuk külkereskedelempolitikánk irányelveit.* Ezeket kívánjuk érvényesíteni a jövő évre vonatkozó megállapodásainknál is. Elgondolásunk, hogy a szocialista országokkal kiegyensúlyozott forgalmat bonyolítsunk. Az áruösszetétel főbb arányai várhatóan a hosszúlejáratú megállapodásoknak megfelelően alakulnak majd, s arra törekszünk, hogy ezen belül mind a behozatalban, mind a kivitelben a számunkra leggazdaságosabb áruféleségek kapjanak nagyobb teret. Meggyőződésünk, hogy ez a cél *jól összeegyeztethető partnereink érdekeivel is.* A nyersanyagok behozatalának a hosszúlejáratú egyezményekben már korábban megállapított volumenét kívánjuk biztosítani, sőt az import bizonyos mértékű növelésére is törekszünk, míg a közszükségleti cikkek, valamint az építőanyagok behozatalának nagyobb mérvű emelésére számítunk.

— Árucserénk *a jövő évben az 1967. évi várható forgalomhoz képest előreláthatóan növekedni fog,* ennek mértéke azonban országonként különböző arányú. Az államközi megállapodások előkészítésénél kedvező körülmény, hogy az 1968. évi szállításra már évközben a vállalatok számos magánjogi szerződést kötöttek.

Hétszázötven mázsa hal

Az időjárásra, a folyókra az idén nem panaszkodhatnak a Szegedi Kossuth Halászati Szövetkezet tagjai. A tavasszal hosszú ideig magas volt a vízállás, kedvezően szaporodott a halállomány. Igaz, hogy ez még csak az elkövetkező években kamatozik, de a mostani eredmények is felülmúlják a várakozást. A szövetkezet már október közepén teljesítette éves tervét: hétszázötven mázsa zsákmányt emeltek szárazra a Tiszából és a Marosból.

A szövetkezet elnöke, Juhász József elmondotta, hogy két évtizede nem volt ilyen kitűnő „harcsa-szezon". A vízi ragadozókból négy hatalmas példány került kézre.

Közgazdasági kislexikonunk

A szocialista vállalatról

A kapitalista gazdasági rendszer horizontális vizsgálatánál azt látjuk, hogy az egész gazdaság egymás mellett és egymástól tulajdonviszonyilag is elkülönült mikroökonómiai (kisgazdasági) egységekből, vállalatokból áll. Ezek a magántőkés tulajdont képező vállalatok is részei a kapitalista gazdasági rendszernek, ezeket is összekapcsolja a vállalatközi, a társadalmi és nemzetközi munkamegosztás. Működésüket és fejlődésük irányát azonban az uralkodó termelőmódnak megfelelően a magántulajdonosi érdek, a magántőke gyarapítása, a féktelen értéktöbblet termelés és az elosztás tőkés módszereinek realizálására való könyörtelen törekvés határozzák meg.

A tőkés termelőmód szocialista termelőmóddal történt felváltása után — a termelési viszonyok társadalmi tulajdonformáinak kialakítása nyomán — merőben új tartalmi jegyeket kapnak az úgynevezett mikroökonómiai egységek, a vállalatok is. Termelési kapcsolataik, fejlődésük iránya és működésük eredménye egyaránt szocialista jellegűvé lesz, a szocialista társadalom érdekeit és céljait fejezik ki.

Ezek a vállalatok — mármint a szocialista vállalatok is — *népgazdasági rendszerünk önnálóan működő mikroökonómiai egységei.* Szemben azonban a kapitalista vállalatokkal, ezek önállóságát nem a termelőeszközök tőkés magántulajdona, hanem a szocialista állam tulajdonát képező, és a szocialista tartalmú munkaszervezetünkben elfoglalt helyzetük, illetve az áru- és pénzviszonyok meglétéből adódó árugazdálkodást folytató szerepük határozza meg. Ezért a szocialista gazdaság üzemei, mikroökonómiai alapegységei is vállalati formát öltenek, a termelés technikai-műszaki tagoltságának megfelelő munkamegosztás követelményeivel összhangban különálló és önálló gazdálkodást kell, hogy folytassanak.

A lényeg, a fő hangsúly azonban azon van, hogy *az állam a tulajdonos,* hogy az önállóan gazdálkodó vállalatok az össztársadalmi tulajdon részei, egységei. Ebből adódóan a vállalatok a szocialista állam által meghatározott feltételek között és az állami törvények, rendeletek által körülírt szabályok szerint működnek. Ezek azonban „csak" keretei a vállalati működésnek. A konkrét elemzés és döntés a vállalat joga és hatóköre. (Erre vonatkozóan lásd a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány május 13-án kelt 11/1967. számú rendeletét.)

Az új gazdasági mechanizmusban az állam, mint tulajdonos a vállalatoknak a működését, tevékenységét mindenekelőtt azok *hatékonysága, gazdaságossága alapján ítéli meg.* Azt vizsgálja, hogy: miként használja fel a társadalom tulajdonát képező, de a vállalat rendelkezésére bocsátott álló- és forgóalapokat; milyen mértékben veszi ki részét a vállalat a társadalom szükségleteinek kielégítéséből; biztosítja-e az adott vállalat tevékenysége a népgazdaság igényeivel való összhangot; milyen intézkedéseket tett a mind korszerűbb követelményeknek megfelelő műszaki fejlesztésre; lépést tart-e szocialista társadalmunk igényeivel, a változó követelményekkel. Mindezeket a követelményeket sűrítve kifejezi és tartalmazza a vállalati nyereség.

Mindebből az is látható, hogy ilyen követelményeknek csakis *az önállóan gazdálkodó, speciális adottságaikra, körülményeikre támaszkodó önálló gazdasági és gazdaságszervezési döntési joggal rendelkező vállalatok felelhetnek meg.* Következésképpen most már azt is megfogalmazhatjuk, hogy „vállalatnak csakis olyan gazdasági egység tekinthető, amelyik a gazdasági döntések meghozatalának reális lehetőségével rendelkezik, tehát nem központilag írják elő számára az összes termelési feladatokat és cselekvési aktusokat". Csak ilyen közgazdasági környezetben tud úgy gazdálkodni a vállalat, hogy tevékenységével — küldetésének, szerepének megfelelően — a társadalmi nagyságot gyarapítsa, s ennek érdekében aktivizálja a vállalat dolgozóit, az „államosított termelési eszközök rájuk bízott részének gazdáit".

Balaton-parti számvetés — szezon után

A reggelek már fagyosak, de a nyár emlékei még nem halványultak. Sok szegedi nyaralt az idén is a Balatonon. Az újságok azt is megírták, hogy a nagy tó partján az őszi idegenforgalom erősebb volt a szokásosnál, nekünk pedig nem is újság, mennyi hazai és külföldi turista ismerkedik most is a várossal. Szeged csak az utóbbi években — a szabadtéri játékok és az egyre fejlődő tranzit-forgalom révén, mint az ország legnagyobb déli határátkelő helye — vált jelentőssé az idegenforgalomban, mégsem árt, ha az ember összevet, elles néhány apróságot, amit ezúttal a Balaton északi partján tapasztalt.

Szállóvendégek, átutazók

Szeged idegenforgalmának jellegét nem szabad és nem is lehet összevetni a Balatonéval — mértékét azonban érdemes, sőt tanulságos. Arra mutat, hogy még mindig nem figyeltek fel rá kellőképpen.

A veszprémi statisztika szerint az idei szezonzárásig 317 ezer vendég tartózkodott egy napnál hosszabb ideig a Balaton északi oldalán. Ezek közül körülbelül százezer volt a külföldi. Becslés szerint ugyanakkor egymillió kiránduló is járt a megyében.

(Szegeden csupán a szabadtéri játékok ideje alatt 98 ezer ember szállt meg a város 370 ezer vendége közül. Nálunk nem kirándulókat tartunk számon, hanem átutazókat. Köztudott, hogy a röszkei határállomáson júliusban fogadták a hatszázezredik beutazó turistát. A ki- és beutazó külföldiek száma azóta meghaladta az 1 millió 300 ezret.)

Országszerte kevés a szállodai férőhely, a szállás. Veszprém 22 üdülőhelye a tekintélyes idegenforgalmat 29 és fél ezer férőhellyel kénytelen ellátni. Az utóbbi tíz évben épült 16 kemping, ebből 28 ezer szálláshelyet kínál. Jelenleg épül két nagy szálloda, az Annabella és a Marina, mely sokat segít majd a vendégek megfelelő elhelyezésében.

(Szeged szállodai helyzetét ismerjük: nyáron a kollégiumok, a kemping, a fizetővendég szolgálat felhasználásával legfeljebb hatezer vendégnek tudjuk biztosítani az éjszakai nyugodalmat. Persze, Szeged nem üdülőhely, nem a Balaton partján áll, nincs is szüksége annyi szállodára. De az összevetés mégiscsak érzékelteti a reálisnál is nagyobb különbséget.)

A Balaton üdít, a Hévíz gyógyít

A Balaton mellett nemcsak üdülni lehet: Hévíznek sokáig nem volt párja az országban. Mostanság ugyan már megoszlanak a vélemények, és sokan azt tartják, hogy Hajdúszoboszló gyógyvize felér vele. A kérdést így feltenni persze felesleges, lényeg az, hogy a különböző mozgásszervi betegségekben szenvedő emberek itt is, ott is megtalálják gyógyulásukat. Hévíz most építkezik. Több mint 60 millió forintos beruházásból a kórház területén hatalmas fürdőépület készül, melyben a gyógyászat a legkorszerűbb körülmények között érvényesülhet. Jövőre adják át rendeltetésének. Mivel sok szegedi jár Hévízre, majd elhozzák hírét, hiszen általuk ismertük meg Hajdúszoboszlót is.

Hévíz és Hajdúszoboszló mellett azonban — mint ismeretes — Szegeden is található gyógyító hatású meleg víz. A város határában feltárt földgáz hasznosíthatóbb fűtőanyagnak bizonyult, mit a geotermikus energia, ezért jogos a gondolat, miért nem használjuk fokozottabban gyógyászati célokra a hévizet. A közvélemény vitája kibővülhetne: melyik jobb, Hévíz, Szoboszló, Szeged? S a válasz: mind a három!

Követésre méltó kezdeményezések

Még manapság is gyakran mondjuk, hogy „zalai partok", holott idestova húsz esztendeje kapott új gazdát a Balaton északi oldala. Veszprém megye azóta közigazgatási és idegenforgalmi egységbe foglalja ezt a tájat és a Balatont is. Az adottságok utolérhetetlenek, de úgy látszik, a veszprémiek nem elégedtek meg ennyivel. Nemcsak a nagy történelmi emlékeket — Nagyvázsonyt, Sümeget és a többit — hozták rendbe, de nincs olyan eldugott falu a megyében, mely ne tárta volna fel nevezetességeit, hogy táblával jelölve bemutassa vendégeinek. Az alig háromszáz lakosú Döbrönte például 4—5 ezer vendéget vonzó lovasjátékot rendez újabban évenként. Idegenforgalmi bizottságok dolgoznak még a községi tanácsok mellett is, és segítségükkel egymás után jelennek meg a kiadványok, prospektusok nevezetességeikről.

Emlékek ápolása

A Balaton északi partja egyike az ország leggazdagabb vidékeinek, ami történelmi múltunk emlékeit illeti. S mégsem restellik, hogy a maguk örömére és a vendégek kedvére feltárják, rendbe hozzák, bemutassák a kevésbé jelentős, apróbb érdekességeket is. A mi vidékünk sokkal szegényebb ilyen szempontból, de vajon mikor mondhatjuk majd el, hogy nincs olyan Csongrád megyei, Szeged környéki község, ahol ne törődnének a távoli és közeli múlt emlékeivel?

A csehszlovákiai Rimaszombatban Blaha Lujza, Podolinban Krúdy Gyula, Párizsban Batsányi János emlékművét állították fel a közelmúltban. A veszprémiek keze messze elér, megyéjük nagy szülötteinek emlékét nemcsak helyben kívánják ápolni, fenntartani. Cserébe azután szívesen állítanak emléket más nemzetek nagy fiainak. A füredi Rabindranat Tagoreszobor mellett a költő Quasimodo és az űrhajós Leonov ottjártát hirdeti emlékkő, meg az általuk ültetett fa. Nemrégiben avatták fel Jaroslav Hašeknak, Svejk alkotójának szobrát.

Sok efféle örömmel nyugtázott és hasznos tapasztalattal járt az őszi Balaton. Az idegenforgalom ilyen kulturált, nemes értelmezése sok tekintetben tiszteletre és követésre méltó.

Fehér Kálmán

Mind többet ad a közös gazdaság a lakosságnak

Tanácsülés a II. kerületben

A szegedi *II. kerületi tanács* tegnapi ülésén *Szőllősi* Sándor tanácstag elnökletével napirend előtt megvitatták a *Pántya* József vb-elnök által előterjesztett jelentést a két tanácsülés közötti időszakban tett fontosabb intézkedésekről. A jelentéshez hozzászóltak: *Nagy* László, *Solymosi* Lajos, *Sípos* József, *Radics* Sándor, *Gombai* Mihály, *Gábor* Ferencné, *Benkő* István tanácstagok és *Margita* Tiborné dr., a járási- városi ügyészség meghívott képviselője.

A tanácsülés az elfogadott napirend szerint elsőként *Árendás* György, a Felszabadulás Termelőszövetkezet elnöke tájékoztató jelentését tárgyalta meg, amelyben beszámolt a gazdaság nyári és őszi munkaeredményeiről és a tsz-nek a lakosság ellátását segítő tevékenységéről. E szerint az idén *elsősorban baromfit, tojást, tejet és zöldségféléket adtak el közvetlenül a fogyasztóknak* a piaci elárusító helyeken. Ezen kívül az állami kiskereskedelmi és földművesszövetkezeti boltok útján is juttattak termelvényeikből a lakosságnak. Az állami felvásárlások útján az idén *a tavalyinál nagyobb mennyiségű élelmiszer került közfogyasztásra a tsz-ből.* Jól fizetett a búza, amelyből 108, rizsből 50 vagonnal adtak el. A konzervgyár 60 vagon fejtett zöldborsót, 165 vagon paradicsomot, 30 vagon paradicsom paprikát, 13 vagon fűszerpaprikát vett át. A húsellátás javítása érdekében 1100 mázsa hízott marhát és 1315 mázsa hízott sertést adtak át az állami felvásárló szervnek. Jelentős volt a városi ellátásban a tsz-ből árusításra küldött 4200 hektóliter tej is.

A következő években *még nagyobb lehetősége lesz a Felszabadulás Tsz-nek a lakosság közvetlen élelmiszer ellátására,* mert tagja lett annak a társulásnak, amely *több üzletet nyit* a közeljövőben Szegeden. A jelentéshez több hasznos javaslat hangzott el. A vitában résztvett *Lacsán* Mihályné országgyűlési képviselő, *Solymosi* Lajos, *Csányi* János, *Sípos* József, *Gombai* Mihály, *Gábor* Ferencné, *Nagy* József, *Goldea* György, *Daróczi* Istvánné, *Szőllősi* Sándor tanácstag és *Kasza* Zsigmond.

A második napirenden *előterjesztések, interpellációk* szerepeltek. Ennek során közérdekű kérdésekben felszólaltak: *Solymosi* Lajos, *Süli* István, *Hajnal* László, *Nagy* József, *dr. Bárkonyi* László, *Radics* Sándor, *Sípos* József, *Koics* Erzsébet, *Czirok* Józsefné, *Pásztor* Albert, *Jámbor* Jánosné tanácstagok, *dr. Kerepesi* József vb-titkár, *dr. Török* Miklós pénzügyi osztályvezető, *dr. Bánfalvi* Géza, az egészségügyi csoport vezetője és *Nemes* József építési és közlekedési csoportvezető.

Vásároljon facsemetét!

Az árusítást november 4-én, szombaton reggeltől indítja be a SZEGEDI FÖLDMŰVESSZÖVETKEZET Marx téri felvásárlótelepén (volt MEZŐKER).

Kapható különböző: nemes alma, körte, kajszi-, őszibarack, cseresznye, meggy stb. facsemete és csemege szőlőoltványok.

S 100 969